

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 132/2025-24

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Ladislava Duditša a sudcov Libora Duľu (sudca spravodajca) a Rastislava Kaššáka v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavných sťažnostiach sťažovateľov [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], a [REDACTED], [REDACTED], zastúpených URBAN & PARTNERS s.r.o., advokátska kancelária, Červeňova 15, Bratislava, proti postupu Okresného súdu Malacky v konaní vedenom pod sp. zn. 32C/128/2020 (pôvodne sp. zn. 32C/309/2018) takto

r o z h o d o l :

Ústavné sťažnosti **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavné sťažnosti sťažovateľov a skutkový stav veci

1. Ústavnému súdu boli 12. februára 2025 doručené a 12. marca 2025 doplnené ústavné sťažnosti sťažovateľky [REDACTED] (sp. zn. Rvp 405/2025) a sťažovateľa [REDACTED] (sp. zn. Rvp 406/2025), ktorými sa domáhajú vyslovenia porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“), práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a čl. 47 Charty základných práv Európskej únie (ďalej len „charta“), ako aj vyslovenia porušenia základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v konaní označenom v záhlaví tohto uznesenia. Sťažovatelia žiadajú, aby ústavný súd prikázal okresnému súdu konať bez zbytočných prietáhov a priznal im finančné zadost'učinenie každému po 12 500 eur a náhradu trov konania.

2. Uznesením ústavného súdu č. k. PLs. ÚS 18/2025-4 z 26. februára 2025 boli ústavné sťažnosti sťažovateľov vedené pod sp. zn. Rvp 405/2025 a sp. zn. Rvp 406/2025 spojené na spoločné konanie, ktoré je ďalej vedené pod sp. zn. Rvp 405/2025.

3. Z obsahu ústavných sťažností a ich príloh vyplýva, že sťažovatelia majú procesné postavenie žalovaných v konaní o zaplatenie 26 359,54 eur s príslušenstvom z titulu úhrady ceny diela a zmluvnej pokuty podľa zmluvy o dielo. Žaloba bola podaná 12. októbra 2018 ako vzájomný protinávrh žalobcu (pôvodného žalovaného – SLOVAKIAN WOOD, s. r. o., pozn.) a vylúčená z pôvodného konania vedeného pod sp. zn. 32C/309/2018. Okresný súd uznesením sp. zn. 32C/128/2020 z 28. januára 2021 prerušil konanie o žalobe žalobcu do právoplatného rozhodnutia pôvodnej veci vedenej pod sp. zn. 32C/309/2018.

4. Uznesením Okresného súdu Banská Bystrica sp. zn. 4K/14/2021 z 29. novembra 2021 bol vyhlásený konkurz na majetok žalobcu. K 4. decembru 2021 tak *ex lege* nastali účinky prerušenia súdneho konania v prejednávanej veci. Okresný súd napriek tomu nariadil pojednávanie na 10. január 2022, kde sa žalobca nedostavil, svoju prítomnosť neospravedlnil a nepožiadaval o odročenie. Okresný súd tak konal v neprítomnosti žalobcu a vydal rozsudok pre zmeškanie, ktorým žalobu zamietol a sťažovateľom priznal náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

5. Správkyňa konkurznej podstaty žalobcu podala 7. marca 2023 návrh na zrušenie rozsudku pre zmeškanie a odvolanie proti tomuto rozsudku, keďže súdne konanie bolo *ex lege* prerušené od 4. decembra 2021, pričom správkyňa konkurznej podstaty nebola predvolaná na pojednávanie konané 10. januára 2022, a teda neboli splnené podmienky na vydanie kontumačného rozsudku.

6. Krajský súd v Bratislave uznesením sp. zn. 3Co/22/2024 z 28. marca 2024 potvrdil uznesenie okresného súdu zo 4. decembra 2023, ktorým návrh žalobcu na zrušenie rozsudku pre zmeškanie zamietol a rozsudok pre zmeškanie súdu prvej inštancie zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

7. Okresný súd uznesením z 18. novembra 2024 napadnuté konanie zastavil a sťažovateľom priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %. Proti tomuto uzneseniu podali sťažovatelia 6. decembra 2024 odvolanie.

II.

Argumentácia sťažovateľov

8. Podstatou ústavnej sťažnosti je tvrdenie sťažovateľov, že v napadnutom konaní okresný súd spôsobom rozporným so zákonom rozhodol rozsudkom pre zmeškanie až po vyhlásení konkurzu na majetok žalobcu, keďže neskúmal a nehodnotil podmienky konania s ohľadom na účinky vyhláseného konkurzu. Uvedeným postupom okresný súd podľa názoru sťažovateľov zasiahol do ich práva na zákonné rozhodnutie vo veci samej v primeranej lehote. Postup okresného súdu v napadnutom konaní považujú sťažovatelia za neefektívny a nesústredený. Podľa svojho tvrdenia k predĺženiu konania neprispeli, v konaní boli aktívni.

9. Sťažovatelia sú v právnej neistote v dôsledku postupu okresného súdu už viac ako 6 rokov a stále nemajú ukončené konanie, aj keď už medzičasom mali vydaný „akože“ právoplatný rozsudok pre zmeškanie, ktorý nesústredenou a neefektívnou činnosťou nemôže byť ani podkladom na exekúciu ani pohľadávkou uplatnenou v konkurznom konaní, lebo správca konkurznej podstaty každé neskončené konanie a pohľadávku tretích osôb z neskončeného súdneho sporu vedeného proti úpadcovi poprie, čím súčasne okresný súd v dôsledku nesústredenej a neefektívnej činnosti

protiprávne zasiahol do práv sťažovateľov. Z dôvodu pretrvávajúceho stavu právnej neistoty požadujú priznanie finančného zadosťučinenia každý v sume 12 500 eur.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

10. Ústavný súd poznamenáva, že medzi obsahom základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (obdobne čl. 38 ods. 2 listiny) na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru niet zásadnejších rozdielov, a preto aj vzhľadom na skutočnosť, že ústavný súd vo svojej rozhodovacej činnosti rešpektuje judikatúru a vychádza z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva k právu podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, možno ich namietané porušenie posudzovať v rámci predbežného prerokovania ústavnej sťažnosti spoločne (m. m. IV. ÚS 120/2018).

11. V súlade s § 56 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť sťažovateľov, pričom posudzoval, či jej prijatie na ďalšie konanie nebránia dôvody uvedené v § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

12. Podstatou, účelom a cieľom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy je odstránenie stavu právnej neistoty, pričom k vytvoreniu stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iného štátneho orgánu (I. ÚS 10/98, I. ÚS 44/99, IV. ÚS 68/02) alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu (m. m. IV. ÚS 221/04, IV. ÚS 86/08).

13. Pri ústavných sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy zjavná neopodstatnenosť sťažnosti môže vyplývať aj z toho, že porušenie tohto základného práva sa namieta v takom konaní pred všeobecným súdom, ktoré z hľadiska jeho druhu a povahy netrvá tak dlho, aby sa dalo vôbec uvažovať o zbytočných prieťahoch (napr. II. ÚS 93/03, III. ÚS 59/05, IV. ÚS 434/08, I. ÚS 210/2018), prípadne ak argumenty v sťažnosti sťažovateľa nepreukázali v čase podania sťažnosti takú intenzitu porušenia označeného základného práva, aby bola sťažnosť prijatá na ďalšie konanie (II. ÚS 93/03, II. ÚS 177/04, I. ÚS 192/2015).

14. Ústavný súd sa ústavnými sťažnosťami sťažovateľov namietajúcimi postup okresného súdu v predmetnom konaní už zaoberal a tie uzneseniami odmietol ako zjavne neopodstatnené (sp. zn. IV. ÚS 569/2021, II. ÚS 184/2024, II. ÚS 481/2024). O ostatnej ústavnej sťažnosti rozhodol ústavný súd uznesením sp. zn. II. ÚS 431/2024 z 24. júna 2024 (v spojení s dopĺňacím uznesením z 19. novembra 2024). Ústavný súd nevyhodnotil dovtedajšiu dĺžku rozhodovania okresného súdu v napadnutom konaní do podania ústavnej sťažnosti, t. j. 16. mája 2024, za nezlučiteľnú so základnými právami označenými sťažovateľmi. V súhrne uviedol, že na majetok žalobcu bol uznesením z 29. novembra 2021 vyhlásený konkurz, čím nastali *ex lege* účinky na prerušenie súdneho konania. Podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu prerušenie konania predstavuje zákonnú prekážku v konaní. Prerušené konanie vyhlásením konkurzu na majetok žalobcu nemožno hodnotiť ako porušenie práv sťažovateľov okresným súdom. Okresný súd aj napriek vyhlásenému konkurzu nariadil pojednávanie 10. januára 2022 a vydal rozsudok pre zmeškanie. Krajský súd

uznesením z 28. marca 2024 v časti uznesenie okresného súdu potvrdil a v časti rozsudok okresného súdu zrušil a vrátil mu vec na ďalšie konanie. Po čiastočnej kasácii prebiehalo konanie na okresnom súde takmer tri mesiace.

15. Ústavný súd v rámci predbežného prerokovania aktuálne podanej ústavnej sťažnosti podanej sťažovateľmi len štyri mesiace po ostatnom rozhodovaní ústavného súdu zisťoval ďalší postup okresného súdu v konaní. Po vrátení veci z odvolacieho súdu okresný súd vyzval správkyňu konkurznej podstaty, aby v lehote 30 dní odo dňa doručenia výzvy podala na súde návrh na pokračovanie v konaní. Nepodanie návrhu na pokračovanie v konaní v určenej lehote má účinky späťvzatia žaloby. Správkyňa konkurznej podstaty doručila okresnému súdu 19. augusta 2024 návrh na pokračovanie v konaní, čím sa stala žalobkyňou namiesto úpadcu. Súd následne dospel k záveru, že žaloba je zjavne nedôvodná, preto vyzval žalobkyňu na jej späťvzatie. Dňa 15. októbra 2024 bolo súdu doručené späťvzatie žalobného návrhu, ktorým žalobkyňa ako správkyňa konkurznej podstaty úpadcu vzala návrh v celom rozsahu späť a žiadala konanie zastaviť. Okresný súd v súlade s podaním žalobkyne uznesením z 18. novembra 2024 konanie zastavil. Sťažovatelia proti tomuto uzneseniu podali 6. decembra 2024 odvolanie. Po vzájomnej výmene vyjadrení strán sporu k odvolaniu vec sťažovateľov je v štádiu pred jej predložením odvolaciemu súdu.

16. Z hľadiska podania ústavnej sťažnosti sťažovateľmi možno len ťažko hovoriť o potrebe nastolenia právnej istoty, keďže konanie vedené proti nim bolo zastavené a bola im priznaná plná náhrada trov konania. Zásah ústavného súdu sa nejaví byť potrebný. Vychádzajúc z týchto okolností a hodnotiac zároveň postup okresného súdu aj po vrátení veci z odvolacieho súdu, nevidel ústavný súd v jeho postupe pochybenia, ktoré by mali za následok vznik neodôvodnených prietáhov. Ani sťažovateľmi namietaná dĺžka konania pri predkladaní veci odvolaciemu súdu v trvaní takmer štyroch mesiacov nevykazuje znaky prietáhového konania.

17. Ústavný súd pri predbežnom prerokovaní dospel k záveru, že neexistuje okolnosť, na základe ktorej by po prípadnom prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie mohol reálne dospieť k záveru o porušení základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 38 ods. 2 listiny a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, a preto ústavnú sťažnosť sťažovateľov v tejto časti odmietol ako zjavne neopodstatnenú podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

18. V nadväznosti na sťažovateľmi tvrdené porušenie základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru prietáhovým konaním okresného súdu ústavný súd konštatuje, že v systematike ústavy sú primeraná celková dĺžka, rýchlosť, plynulosť a efektívnosť konania (kam smeruje argumentácia sťažovateľov) obsahom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, a nie základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy. Podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov nespadá pod ochranu čl. 46 ods. 1 ústavy, pokiaľ namietané porušenie tohto základného práva nedosahuje takú intenzitu, že s ohľadom aj na ďalšie konkrétne okolnosti daného prípadu by bolo možné uvažovať o odmietnutí spravodlivosti (napr. IV. ÚS 242/07).

19. Ústavný súd konštatuje, že v danom prípade nie je možné uvažovať o odmietnutí spravodlivosti, a teda ani o vyslovení porušenia základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny

a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, v dôsledku čoho je aj v tejto časti ústavná sťažnosť sťažovateľov zjavne neopodstatnená.

20. Sťažovatelia v petite ústavnej sťažnosti namietajú porušenie čl. 47 charty (vo všeobecnosti); z obsahu ústavnej sťažnosti ale vyplýva, že sťažovatelia konkrétne namietajú porušenie čl. 47 ods. 2 charty. Podľa čl. 47 ods. 2 charty každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom. Každý musí mať možnosť poradiť sa, obhajovať sa a nechať sa zastupovať.

21. Podľa čl. 51 ods. 1 charty ustanovenia tejto charty sú pri dodržaní zásady subsidiarity určené pre inštitúcie, orgány, úrady a agentúry Únie a tiež pre členské štáty výlučne vtedy, ak vykonávajú právo Únie. V dôsledku toho rešpektujú práva, dodržiavajú zásady a podporujú ich uplatňovanie v súlade so svojimi príslušnými právomocami a pri zachovaní obmedzení právomocí Únie, ktoré boli na ňu prenesené zmluvami.

22. V súvislosti s námietkou porušenia základného práva podľa čl. 47 ods. 2 charty ústavný súd uvádza, že tento článok je potrebné interpretovať v súlade s čl. 51 ods. 1 charty s prihliadnutím na vysvetlivky k charte, ktoré boli 14. decembra 2007 publikované pod 2007/C303/02, ako aj na existujúcu judikatúru Súdneho dvora Európskej únie (rozsudok z 13. 6. 1989 vo veci 5/88 Wachauf, Zb. 1989, s. 2609; rozsudok z 18. 6. 1991 vo veci ERT, Zb. 1991, s. I-2925; rozsudok z 18. 12. 1997 vo veci C-309/96 Annibaldi, Zb. 1997, s. I-7493).

23. Podľa názoru ústavného súdu, prihliadajúc na citované ustanovenie charty, ako aj na vysvetlivky k charte ako nástroj výkladu, je aplikácia charty v posudzovanej veci vylúčená. Z citovaného ustanovenia charty totiž vyplýva, že charta sa v prvom rade vzťahuje na inštitúcie a orgány Únie. V prípade členských štátov, teda aj Slovenskej republiky, je záväzná výlučne vtedy, ak konajú v rámci rozsahu pôsobnosti práva Únie. V prípade sťažovateľov všeobecný súd rozhoduje o ich veci na základe vnútroštátneho práva, ktoré nepatrí do pôsobnosti práva Únie, teda nejde o žiaden z prípadov, v ktorých dochádza k implementácii právneho aktu Únie (rozsudok z 13. 7. 1989 vo veci Wachauf, Zb. 1989, s. 2609) alebo k tomu, že by sa Slovenská republika chcela odchýliť od práva Únie (rozsudok z 18. 6. 1991 vo veci ERT, Zb. 1991, s. I-2925) alebo že by tu existovalo materiálne pravidlo práva Únie, ktoré by sa malo v posudzovanom prípade aplikovať (rozsudok z 25. 3. 2004, Karner, C-71/02, Zb., s. I-3025). Ústavný súd preto aj túto časť ústavnej sťažnosti odmietol ako zjavne neopodstatnenú.

24. Keďže ústavná sťažnosť bola odmietnutá ako celok, rozhodovanie o ďalších procesných návrhoch sťažovateľov v uvedenej veci stratilo opodstatnenie, preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 25. marca 2025

Ladislav Dudíťš
predseda senátu